

2 TIMOTI
Pol pepa muno namba 2 bogl
Timoti tongwa
Ka mongo yegl ende okuna
ongwa

Yomba tau pirkwa Pol eremogl Rom kamun kane pangwa i buglayungu A.D. 62 ya 63 mina dundungo te kamambuno kongun namba 4 orkwa i ama dundungwa. Ana ye pepa muno 2 Timoti ya Taitus bogl kondungo ana okuwo buglayungu 66 ya 67 mina Rom kamun Nero king moglkwa enge Pol aglke kane pangwa. Ye kunogl yomba mereyegl sen mina kane keglko ana ye prukwa kongunmo dundungo ana ye gorambuka mangigl kaima orkwa.

Ka mem kande 2 Timoti mina pangwa i yegl: Pol nomane kande suwo pango ana pepa i bogl Timoti tongwa.

- 1) Pol yene mundu moglkwa, sraglpre, yomba tau ye bogl akiye waningwa i ende perepere eingwa.
- 2) Nero king mogltre yomba ere sungwa enge Timoti God yombamo wakai sugl mogltre ana kamambuno kongun oglka erekre di emin ana i mina giugl imin pra.

Pol pepa muno namba 2 bogl Timoti tongwa

¹ Na Pol, Yesus Krai aposelmo moglka, i God yene prumere, ya te kor aimande moramga pre

God ka digi dipanduglkwa i Yesus Krais mina yongwa,

² Timoti, na wana kaima, na pepa muno i bogl ene teinga, God Neno ya te Yesus Krais wakaimo ya te mitno goglkwa ya te nomane pokndungwa i ene mina panano.

Nono ka mambuno wakai ipre angai goglkramga

³ Na kowana awana ye God kongunmo erimere yegl na ama nomana undi yongo kongunmo erika pre God diwakai yeiteinga. Te ermine ya enduwer na engenge ene pre poglodi pir kamange erete moglka. ⁴ Ene kai mongo bera dungwa i na pir moglka, te na ene kanagledi nomana pond pirka. Ana ene kanaglka enge na gun pond yenaglka. ⁵ Ene pirngi dinga kuno kaima i na pirka. Pirngi i okuna ene ambu awan Lois ya man Yunis mina pangwa, te na pir dime diga i ama ene mina pangwa. ⁶ Ana mambuno ipre na ene diteimbo piratnga. Na onguna ene bitn mina akigo ana God kongunmo eratnedi yombuglo tongo ene mina pangwa ikra pudimin bauglo erambiwo. ⁷ Sraglpre, God spirit norkwa i ta nono kundugl goramga pre manga; ba spirit i akeple dinoran giglendi mogl te yomba kanwakai yei ana no nono yomere-pamere ere wanamga.

⁸ Yegl ertre ana nono Yaglkandeno kamo dinagledi eratnga i angai goglkre te na ye pre kane painga i ene ama angai goglktratnga. Ba ene God yombuglomo mina na bogl baglkogol ana kamambuno wakai kongunomo i mina giu goratnga. ⁹ I ye nono ere-indre ana yene yombamo holi moramga

pre agle diyungwa, i no nono kongun wakai ta ounga pre manga, ba ye yene prumere wakai erenorkwa. Ye kamun makan ere yeikrukwa enge igle ye wakaimo Yesus Krai mina no ere-inagledi pruko pangwa. ¹⁰ Ana nono ere-yungwa yagle Yesus Krai erme undre kongun ormara i mina arganmo ikra wu pene ongwa. Te geglkwa yombuglomo i ye sidundindre, ana kamambuno wakai mina nono bugl sungum dikramga ya te kor aimande moramga ombunodi i-pene ende ana ambuglange mina suna yei norkwa. ¹¹ Na kamambuno wakai i dipene endinaglka pre na pinde igo ana ye aposelmo ya ka beke tenaglka yomba moglka. ¹² Mambuno ipre na yumbun pond indre ana angai ta goglkrika. Sraglpre, ye pirngi diteinga i nana pirkan erika, te na pirdime diga, ye kongun narikwa i yene sugl wakai mogl enan ana engemo kande i plau dinambuka.

¹³ Na ka kaima ene beke teingo pitnga ikra merkinde sikasi mogl ana yomba ama mambuno yeglmere ombunodi beke tenatnga. Ene Yesus wedi pirngi dindre te yomba kan wakai yendre ana ka wakai i ake gidi moratnga. ¹⁴ God taragl wakai ene ongun mina yongwa ikra sugl wakai motn ana Holi Spirit nono mina suna moglkwa pre, kongun i mina siriye sitenambuka.

¹⁵ Ene pirkan etnga yomba prapra Esia makan meglkwa i na kinde kondingwa, te Figelus ya Hermogenes ombugl akiye na kondimbrika.

¹⁶ Onesiforus yungumugl yomba meglkwa i Yaglkande mitno gogl tenambedi pirka. Sraglpre ye enge merkinde na akeple dungwa, te na kane painga ipre angai goglkrukwa. Tamanga. ¹⁷ Ye

ende Rom kamun ungwa enge ana na aglokra moglmedi yombuglo ere doko wanmoglo, okuwo na kan yungwa. ¹⁸ Ana enge kande mina Yaglkande eremogl Onesiforus miriye gorambedi pre na kamange erika! Efesus kamun igle ye kongun merkinde ere na akepledi narikwa i ene pirkan ere kondinga.

2

Ene, Yesus Krai kimbirmonem wakai giglendi moratnga

¹ Na wana Timoti, ene Yesus Krai wakaimo mina suna igle giglendi wanmoratniwo. ² Yomba merkinde makaisi meglmara na ka diteinga ikra ene yomba wakai ta moraglkwa i ditemin ye pirdime dindre ana yomba tau ama beke tenaglkwa. ³ Ene yumbun binan bogl imin ana no yumbun inga yomba bogl nono Yesus Krai kimbirmonem wakai mereyegl moramga. ⁴ Ana yomba ta kimbirnem kongun ere mogltre, kongun tau ta akiye erekrambuka. Ye kimbirnem kongun i keme eran ana kongun ero dungwa yagle ye wakai kanambuka. ⁵ Yomba muku dimara i ta ende okuna enagledi piran ana muku dingwa mambuno pamere i ye erambuka. Ba ta erekran ana ende gumamugl pindre ekin bre gagl ingwa i ye ta ikrambuka. ⁶ Te yomba ta giuglpre kongun ere yaran ana ereyaglkwa i yene komnaiye kana mongo pangwa i sininan ana okuwo yomba tau sininaglkwa. ⁷ Na ka diteinga i wakai ere pirmin ana Yaglkande ene noman ake audinan, ka i prapra mambunomo pirpogl sinatnga.

⁸ Ene engenge Yesus Krai pre poglodi pir wanmoglo. Ana ye gogl andigl ukor ongwa. Devit epiglmo mina ta moglkwa. Na kamambuno wakai i diteinga, ⁹ mambuno ipre yomba na tandaglme yagl moglmedi kandre ana yumbun kanekane nartre, te waiya sen mina na kane keglkwa, ba God kamo ta sikane sikrikwa. ¹⁰ Yeglpre na no-mana giglekui dungo yumbun kanekane i-kake i-mokona tembe ende waniga. Sraglpre God pinde ingwa yomba i akeple ditena pre yegl eriko ana yomba i ama Yesus Krai ere-inan ana kor aimande kamun ambuglange bogl moraglkwa.

¹¹ Ka kaima ta yongwa:
 Ana nono kaima ye bogl
 akiye gounga panan, ana
 nono ye bogl akiye
 kor-moramga.

¹² Nono andigl gidi mogl
 yumbun kanekane kakumun,
 ana ye king morambara igle
 nono ama akiye moramga.
 Te nono ye mokono tomun,
 ye ama nono moko norambuka.

¹³ Nono taragl eramnedi
 digi dumga i ta duglo bogl
 erekrumun, i pra kinde
 kondumga. Ye yegl taman.
 Ye dungwa kamo i duglo bogl
 erambuka. Ba ye yene kamo i
 aglke di ta-ta endekrambuka. Kaima ta manga.

*Timoti ene kongun giglendi ertre God kongunmo
 yomba kaima moratnga*

14 Ene engenge ka i yomba piraglmedi dite-natnga. Te God ongumuglo mina ka giglendi ditemin ana yomba kayoko kanekane ipre ten-gramo dikraglkwa. Ka yeglmere mongo wakai ta pai yomba akeple ditekrukwa, ba ka yeglmere i yomba erekinde eretongwa. 15 Ene kongun yomba kaima moragledi pre kongun yombuglo bogl eremin ana God ene wakai kanambuka. Yegl ertre God kamo kaima pamere ene dipoglsi yomba temin ana kongun yomba kaima motnga pre God ongumuglo mina ene angai ta goglkra-nga. 16 Te kayoko mongo paikrukwa dimara igle ene mokon tenatnga. Ka kinde yegl di-mara i yomba merkinde ende menda pi God mokono tengwa. 17 Ka kanekane beke tengwa i num kinde moi nongwa mereyegl wu pond pindre yomba erekinde erambuka. Ana yomba ka kinde kanekane di-di erimara suna i yagl suwo Himeneus ya Filetus igle miurka. 18 Ye ka kaima mina mokono tendre yegl dimbrika, “Nono kuand kana andigl ukor pi kondumga, ipre okuwo aglketa andigl ende ikine ukramga.” Ye ka yegl dimbrara i yomba tau pirngino sigugl singwa. 19 Ba God kombuglo kauglange kande sungwa gige gaglendi pangwa. Kauglange i mina ka muno yegl beglko pangwa: “Yaglkande yombama kaima meglkwa i ye yene gumano kanpogl sungwa.”✧ Te ka ta ama yegl pangwa: “Yaglkande kangiye dagl dinongugl ende wan-ingwa yomba i mambuno kinde mina ye mokono tendre ana ende wu korugl enaglkwa.”

20 Yungu kande ta yomara yungugl kra mingi

✧ 2:19: Namba 16:5

paglkane kanekane beke yeingwa, i gol ya silva ta keunde manga, ba endi ya makan gamba pagl bekingwa i ama akiye yongwa. Gol mingimo i kongun wakai kaima eraglkwa pre yongo te tau kongun kanekane eraglkwa pre yongwa. ²¹ Yomba ta tandaglme kinde kanekane orkwa i kinde kondinan, ana ye gol mingi kongun wakai eraglkwa ikra mereyegl ye holi moglkwa. Ana Yaglkande kongunmo tenan ye erambuka kuno orkwa, te kongun wakai kanekane erambuka ipre akekun eremoglkwa.

²² Yagl ambu gakmugl wagle mambuno kinde eraglkwa nomano pamara i ene teke ere wu eglke enatnga. Ana mambuno du-yene pamara i ya, pirngi dingwa ya yomba kanwakai yenaglkwa ya te noman pokndi yenan ana yomba tau nomano pesungo Yaglkande wedi kangiyeye dagl meglmara igle ene akiye molo. ²³ Yomba nomano wakai paikruko ka guagua dimara i ya nonga dimara igle ene ka ta dikre mogl eglke endo. Ene pirkan etnga ye tengramo dindre nonga keme dinamunedi erikwa. ²⁴ Yaglkande kongunmo yomba ye dem kumburo nonga sikrambuka. Ye yomba prapra wakai ere tendre ana deno kumbrukwa ka i nenguro ertre God kamo wakai i yomba beke tenambuka te yomba ta aglau ere ye tenambuka i kanwinge erambuka. ²⁵ Yomba ta dem kumbro ye tenan ana ye kongun kiendi ertre ka di akedu endinambuka. Ye yegl eran kade ana God enge ta tenan nomano yake tendre ana ka kaima i pirpogl sindre, ²⁶ ana ye nomano wakai i-ikine ende piraglkwa, Satan kane koglkwa ikra kindekondo ende menda undre ana Satan nigl kongunmo

ounga pamiwodi kanaglkwa.

3

Enge dundinambuka mangigl unan yomba mambuno kinde kanekane eraglkwa

¹ Ba ene yegl pirkan eratnga: Dumo makan dundinagledi erambuka engemo yumbun kinde kanekane plau dinambuka. ² Yomba ye yene pre pirmsi mitna eran, te moni pre munduno pond panan, yene kangino dimitna ende, karaugl engre, yomba kenatnosi tendre, neno mano kanno sende, yomba diwakai yeitekre, ana mambuno wakai mina mokono tenaglkwa. ³ Te ye yene bormai suwara kan wakai yeikraglkwa, te yaglkumba tandaglmeno kinde kondo tekre, yomba kenatno site, yene embriyeno sugl wakai moglkre, yomba ere sindre ana mambuno wakai eraglkwa prapra pamara i kankinde yenaglkwa. ⁴ Ama yene yombano sigoraglmedi pre yaglkumba onguno mina yenaglkwa, te nomano kinde unambere oglandi ertre, yene yomba kande mounedi pirmsi mitna eran, nangino mina gun yenaglkwa mambuno kanekane pangwa ipre munduno panan, ana God pre munduno paikrambuka. ⁵ Ye nangino tembe kamambuno singigle pamere ere wanmoraglkwa, ba nomano mina God yombuglomo ya blesingmo wakai i ta suna paikrukwa. Yomba kinde koyeglmere ene kanwinge ere mogl eglike endo.

⁶ Yomba tau yeglmere konbo ta doko indre, ende ambu nomano wakai paikrukwa, kinano paglwagl era pre yungunomugl eingo, ana ye ka

wakai dite nomane sikugl ende, ye ta pirmere i eraglme dingwa. Ambumo wagle i tandaglme merkinde erikwa pre nomano mina yumbun dongwa. Te deno munduno mina taragl kinde kanekane yombuglo ere gundo i-bange bange ongwa. ⁷ Ambumo wagle i engenge ka beke pirkwa, ba ka kaima i pir inaglkwa mere manga. ⁸ Okuna Janis ya Jambris,* ye eremogl Moses kamo sende mane ditembrika, kuno yeglmere yomba i ama ka kaima sendingwa. Ye nomano kinde kau sungwa ana ka kaima mambuno i ta pirngi dikrikwa. ⁹ Ana ye mambuno erikwa i kanane tau ere inde pikraglkwa, sraglpre ye ka pre ekriye bogl du erikwa mambuno i wu nongugl enan yomba prapra kanaglkwa. I okuna yagl suwo Janis ya Jambris mambuno kinde du eriko yomba prapra kan-kondingwa.

¹⁰ Timoti, nono okuna akiye wanmouglo i ene pirkan etngra, na sraglmere ere yomba ka beke teinga, ya te moglpai erika, ya te taragl eragledi pir wanmoglka ya te pirngi diga, ya te nomana argan ere yongwa ya te yomba pre munduna pangwa ya te na giglendi mogltre ana yumbun iga, ¹¹ ya te yomba na ere sigo ana giu merkinde goglkwa te Antiok ya Aikoniam ya te Listra kamun na yumbun kanekane iga i ama ene pirkan etnga. Ba Yaglkande yumbun i mina na ere yungwa. ¹² Kaima yene, yomba ta Yesus Kraisi mina sidakagl mogl God mambunomo pamere eramnedi er-

* **3:8:** Juda yomba ka boglo yegl kiglkwa. Janis ya Jambris ye suwo niglminman ake Isip king moglkwa i kongunmo gigl giyai eurika i ana Moses engemo igle eurika. Kisim Bek 7:22 ya 9:11 mina kanamga.

imbi ana yomba sikasi eresinaglkwa. ¹³ Yomba kinde ya kakimbi dingwa yomba eremogl yomba merkinde kakimbi ditenaglkwa. Ba yomba i ama kakimbi ditenaglkwa ana ye mambunono wu kinde kaima enambuka. ¹⁴ Ba ene ka beke indre te pirngi dinga ikra aimande ake gidi moglo, sraglpre no mina ka beke inga i ene pirkan dime dinga. ¹⁵ Te ene gak kembra motnga enge kamambuno pepa mina okuna pangwa ka i beke teingo pirpogl singa. Ana ka i akeple ditenan nomano audinan te Yesus Kraisi wedi pirngi dimbi ana God ene ere-inambuka. ¹⁶ Ka mambuno pepa mina okuna prapra pangwa i God Spiritmo akeple dungo beglkwa. I ka wakai kaima beke norambuka, te tandaglmeno ombunodi noro, te konbo du wanamga ombuno dinoro ana mambuno du-yene eramga pre beke norambuka. ¹⁷ Yegl ere noran ana nono God yombama wakai mogltre, yombro panan kande ye kongunmo wakai kanekane eramga.

4

God kamo kaima i ene dinongugl endo

¹ God ya Yesus Kraisi ongunutno mina na ka giglendi di ene teinga. Yesus yomba prapra kor-meglkwa ya geglkwa ka-tange tenambuka, te ye unambuka ya kingdomo wu pene enambuka. ² Ipre kamo giglendi i yegl: Ene kamambuno dipene ende tenatnga. Yomba piramnedi piraglkwa mo pirkramnedi piraglkwa i ene akekun ere ana ningadi dipene ende te moratnga. Ye aglau eraglkwa ene akedu ende, te tandaglme

ere dinaglmedi ka giglendi ditendre te pirngi dinagl kwa pre dipoglsi tenatnga. Ana ene noman pokndi yenan wakai ere ka beketete wanmoratniwo. ³ Sraglpre enge ta plau dinan yomba ka dupanambere di beke tenagl kwa i pir ikragl kwa. Ba ye yene nomano mina pirmere i ertre ana ka beke teingwa yomba merkinde i-pene endimbi, te ka beke teingwa yomba wagle ka beke tembi yomba kinano mina dongun eran piramnedi piragl kwa. ⁴ Yegl ere ka kaima mina mokono tendre ana ka boglo yoko kanekane mina kinano yei piragl kwa. ⁵ Ba mambuno kanekane plau dinambuka i ene pirpogl sindre te yumbun indre ana kamambuno wakai dinongugl endinatnga. Te yomba akeple ditenatnga kongunmo pangwa i wakai ere eratinga.

⁶ Yomba wain toindi God ofa temere yeglmere na bormaina toindinambuka magl orkwa. Te na kor-moglka i dundinambuka magl orkwa.

Na konguna erme dundinambuka magl orkwa

⁷ Na kor-moragledi pre yombuglo ere muku wakai diga. Ana erme na pra mukundi wu numa pamara winga. Te na pirngi diga i sugl wakai moglka ana ta gugl sikrukwa. ⁸ Ana mukundi ende okuna wingwa topono du-yene inagl kwa ipre yei-pangwa; topomo i ekin nogl bitno gagl, i Yaglkande ka tange du-yene pirpir orkwa yagle enge kande mina i na narambuka. Te na keunde manga, ba yomba tau ye kanwakai yei unambuka pre sugl kanmegl kwa i ombugl akiye bitno gagl tenambuka.

Pol yene pre ka tau dungwa

⁹ Ene oglandi konbo ta doko indre na moglmara wo. ¹⁰ Demas ye makan taragl pre munduwo pango ana na kinde kondo ende Tesalonaika kamun ongwa. Te Kresens ende Galesia kamun ongo, te Taitus ende Dalmatia kamun ongwa. ¹¹ Ana Luk suwara na bogl moglkwa. Ene Mak auro imin akiye endwiro. Sraglpre, na kamambuno kongun eraglmara i akeple dinarambuka. ¹² Tikikas na diendigo ende Efesus kamun ongwa. ¹³ Ene unagledi etn na gatna suna olto Troas kamun Karpas yungumugl yeinga yongwa i ya te pepa yaundo werikwa yenga ama akiye indre wo. Pepa yaundo ta i ikra ama kiure dinatniwo indre wo.

¹⁴ Aleksanda, ye ain gogl ouno endungwa ya gol indre taragl bekungwa yagle, ye mambuno kinde kaima ere narikwa. Te ye erekinde ere narkwa i okuwo Yaglkande topo te ikine endinambuka. ¹⁵ Ene ama yaglmo ipre kanpoglsi moglo. Okuna ye nono kanno pirkre kunda ikine erenoro ana ka dumga i engre atne endungura.

¹⁶ Komnaiye kana na kot erika enge yomba ta na bogl mogl kanna ta dikrikwa, tamanga. Yomba prapra na kinde kondingwa. Ba ye mambuno kinde erikwa i God kindekondo tenambedi pre na kamange ereteinga. ¹⁷ Ba Yaglkande na bogl mogltre akepledi yombuglo bogl narkwa. Ipre God kamo wakai na di Yomba Bina teimbo ka i ye prapra piraglkwa. Ana okuna agl-pusi kande kangiyi laion drano mina God na ere-yungwa. ¹⁸ Ana mambuno kinde kanekane yomba na erenaramunedi erikwa i Yaglkande na ere-indre ana okuwo wakai ere na yendpi heven kingdom suna

enambuka. Ye kangiye nono aimande aimande dembiyesi mitna imbo ende te moramniwo. I kaima.

Pol ka di dundindre ana yomba diwakai yongwa

¹⁹ Na diwakai yei Prisila ya Akwila ya te Onesiforus yungumugl yomba meglkwa teinga.

²⁰ Erastus ye Korin kamun mogl pago ana Trofimas kinde sungwa pre kondiga Mailetas kamun mogl pangwa. ²¹ Ene tambre kana konbauna wakai ta kan indre ende yawagle wu motn ana ir iwanga bi pond manganambuka ingine kamun sinambuka. Te Yubulas ya Pudens ya Lainas ya Klodia ya te kamambuno pirkwa yomba prapra ene diwakai yeiteingwa.

²² Yaglkande ene spiritn mina morambuka. Te God ye wakaimo i ene prapra mina yenambiwo.

YESUS KAMO WAKAI
The New Testament in the Kuman Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kuman long Niugini

Copyright © 2008 The Bible Society of Papua New Guinea

© Faith Comes by Hearing

Language: Kuman

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

a58bffa6-7d79-5e34-b795-3b3ccc3f5137